

WYPOCZYNEK BLISKO NATURY

w Polsce południowo-wschodniej

PRZEWODNIK TURYSTYKI
PRZYJAZNEJ NATURZE

Opracowanie:
Krzysztof Konieczny, Wojciech Mróz, Cezary Molski, Anna Nawrot,
Katarzyna Dmochowska, Marcel Kwaśniak.

Projekt graficzny i skład: Agnieszka Rejowska

Zdjęcia: W. Mróz

Szczególne podziękowania należą się fotografom za udostępnienie zdjęć.

Opracowanie zostało zrealizowane przez Fundację Instytut na rzecz Ekorozwoju w ramach projektu „Agroturystyka przyjazna Naturze 2000 (cykl szkoleń)” dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju (InE) jest pozarządową organizacją typu think-tank powstałą w 1990 r. InE zajmuje się promowaniem i wdrażaniem zasad oraz rozwiązań służących zrównoważonemu rozwojowi Polski.

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Blisko Natury – jakość w turystyce przyrodniczej	6
3. Rekomendowane atrakcje przyrodnicze	8
4. Propozycje turystyczne	16

Wprowadzenie

Turystyka przyrodnicza to ciekawy sposób poznawania regionów turystycznych, zwłaszcza wszystkimi zmysłami poprzez agroturystykę lub turystykę wiejską. Nie trzeba być specjalistą, entuzjastą czy hobbystą by odnaleźć przyjemność w odkrywaniu osobiowości przyrody, znajdujących się na wyciągnięcie ręki wokół miejsc zakwaterowania – gospodarstw agroturystycznych, na obszarach Natura 2000. Warunkiem koniecznym korzystania z tej formy wypoczynku jest potrzeba relaksacji w harmonii z wybranym otoczeniem. To właśnie ta przyroda stanowiła i stanowi tło wydarzeń, jest świadkiem historii danych terenów oraz zmian zachodzących w społeczności tu mieszkającej.

Turystyka przyrodnicza to nie tylko poznawanie ciekawostek i odkrywanie rzeczywistych „cudów” natury, ale w wydaniu agroturystyki i turystyki wiejskiej zrozumienie czym ta przyroda była i jest dla człowieka, także w wymiarze praktycznym. To właśnie tu możliwe jest poznanie, od autentycznych mieszkańców, jak ta przyroda wpływała i może wpływać na jakość życia, a zwłaszcza na jakość wypoczyniania.

W niniejszym folderze pragniemy przedstawić nie tylko ciekawostki stanowiące powód do wyjazdu weekendowego lub urlopowego, ale przede wszystkim odpowiedzialny sposób na delektowanie się przyrodą podczas wyjazdu turystycznego. Sprawdzone i rekomendowane przez naszych specjalistów miejsca oraz aktywności pozwolą nie tylko na przeżycie wielu pozytywnych emocji w kontakcie z licznymi atrakcjami lokalnymi, ale także na odpowiedzialne z nich korzystanie. Dla nas prawdziwy wypoczynek jest zawsze Blisko Natury®.

BLISKO NATURY®

- jakość w turystyce przyrodniczej

Zmęczeni gwarem, hałasem i cierpiący od smogu mieszkańcy miast tęsknią za chwilą wytchnienia. Jedni chcą powędrować szlakami inni pozbierać zioła, podglądać ptaki, nietoperze czy popłynąć piękną trasą kajakową.

Przyroda jest zasobem nie do przeceńnienia. Istnieją setki sposobów korzystania z niej. W Polsce powstało tysiące gospodarstw agroturystycznych i innych obiektów, które oferują pobyt na wsi i niemal każdy z nich proponuje jakąś formę kontaktu z naturą.

Takie pytania przeświecały twórcom **certyfikatu „Blisko Natury”**, który jest pierwszym i jedynym ekocertyfikatem w Polsce, który skupia się na ofercie przyrodniczej.

- Jak znaleźć ciekawe propozycje?
- Czy spośród tysięcy propozycji nie warto wyróżnić wyjątkowych pomysłów?
- Skąd wiedzieć, którzy gospodarze interesują się przyrodą, chcą prowadzić swój obiekt w taki sposób, aby jak najmniej wpływać negatywnie na otoczenie?
- U kogo znajdę żywność lokalną i dowiem się o miejscowych tradycjach a kto poczęstuje mnie jedzeniem z hipermarketu i zaoferuje wyłącznie nocleg?
- Czy z mojej podróży przyjadę bogatszy o wiedzę i doznania?

Dla kogo jest certyfikat „Blisko Natury”?

Dla obiektów turystyki wiejskiej (członków organizacji/stowarzyszeń agroturystycznych i turystycznych) oferujących poszerzony, głębszy i przemyślany kontakt z naturą. Jednym słowem dla tych, którzy posiadają lub tworzą ofertę turystyki przyrodniczej, a samo gospodarstwo czy inny obiekt turystyki wiejskiej nie jest uciążliwy dla środowiska.

Jakie wymagania stawia certyfikat:

- oferta przyrodnicza i dostępność sprzętu niezbędnego do jej realizacji
- funkcjonowanie obiektu w sposób przyjazny dla środowiska w zakresie:
 - energii i ogrzewania,
 - zarządzania odpadami,
 - gospodarowania wodą i ściekami,
 - żywności,
 - stanu ogólnego obiektu.

Szczegóły dotyczące procedur, wymogów oraz regulamin certyfikatu, a także inne informacje dotyczące turystyki na obszarach Natura 2000 znajdują się na stronie www.natura2000.org.pl

Co daje certyfikat?

- wartość dodaną do obecnie posiadanych usług poprzez utworzenie i wdrożenie oferty turystyki przyrodniczej (w ramach projektu eksperci ds. przyrody udzielili rekomendacji)
- wyróżnienie obiektu na tle innych
- promocja obiektu w publikacjach i na stronach internetowych
- ułatwienie pozyskania nowych klientów, uzyskanie większych dochodów oraz lepszy związek z klientami dotychczasowymi dzięki nowym propozycjom.

Certyfikat „Blisko Natury” nadawany jest na okres 2 lat przez Fundację Instytut na rzecz Ekorozwoju w ramach projektu „Agroturystyka przyjazna Naturze 2000 (cykl szkoleń)” dofinansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Rekomendowane atrakcje przyrodnicze

Polska Południowo-Wschodnia ze względu na niezwykłą geomorfologię oferuje nam niezwykle świat przyrody. Od niedźwiedzi, wilków, żubrów po malutkie goryczki, storczyki czy tajemnicze darniówki tatrzańskie. Ten rejon to raj dla geo-

logów, paleontologów i wszelkiej maści przyrodników. To świat polskich gór i pogórzy. Poza głównymi szlakami można znaleźć coś więcej – spokój, ciszę i naturalny pogłos, tego wszystkiego, co w lesie i trawie piszczą.

Od utartych szlaków po dziewicze tereny

Walory turystyczne Małopolski są dość dobrze znane. Wśród najczęściej odwiedzanych, zarówno przez polskich jak i zagranicznych turystów, miejsc są z pewnością Tatry oraz okolice Krakowa. Przykładowo Tatrzański Park Narodowy jest rocznie odwiedzany przez około 3 mln zwiedzających, jednak większość z nich dociera tylko do Zakopanego i do Morskiego Oka. Tak silna koncentracja ruchu turystycznego może z jednej strony powodować zbyt silną presję turystyki na środowisko przyrodnicze, a z drugiej strony często utrudnia odpoczynek osobom poszukującym ciszy, spokoju i kontaktu z naturą. Dobrą alternatywą dla takich osób były od wielu lat nieco trudniej dostępne pasma górskie w Karpatach – przede wszystkim Bieszczady, ale i tam szlaki turystyczne są coraz bardziej zatłoczone.

Jakie są jeszcze inne alternatywy dla tych najbardziej znanych miejsc w Polsce Południowo-Wschodniej? W prezentowanym folderze chcielibyśmy przedstawić kilka reprezentatywnych obiektów agroturystycznych w województwach: małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim. Miejsca te łączy przede wszystkim możliwość skorzystania z oferty opartej na turystyce przyrodniczej, której celem jest mądre zaprezentowanie walorów przyrodniczych okolicy, przy zachowaniu bardzo dużej dbałości o środowisko przyrodnicze.

Poszukując miejsc położonych nieco na uboczu, często niedocenianych i pomijanych przez masową turystykę proponujemy następujące, opisane poniżej, miejsca: Beskid Niski, Beskid Wyspowy, Spisz, Podkarpacie - część północna.

Beskid Niski

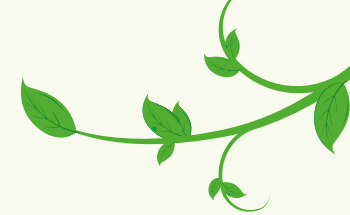
To niewysokie, ale bardzo rozległe pasmo górskie kryje w sobie wiele tajemnic. Drewniane cerkiewki, dawne wiejskie cmentarze w magicznych, wyludnionych dolinach, przydrożne krzyże i kapliczki, a przede wszystkim pamięć dawnych, często bolesnych, wydarzeń, związanych z kulturą łemkowską – to tylko wstęp do naszej przygody z Beskidem Niskim.

Rozległe doliny, dawniej gęsto zaludnione, po wysiedleniach uległy w wielu miejscach sukcesji wtórnej – czyli ekspansji traworośli, krzewów i drzew. Powstała w ten sposób malownicza mozaika dawnych pól, łąk, pastwisk i sadów, zatopiona w karpaccich buczynach. Nad rzekami napotkacie roślinność łęgową – np. górskie olszynki, a w zagłębieniach terenu także wilgotne łąki, młaki i niskie torfowiska. Może nie ma tutaj bardzo spektakularnych i rzadkich gatunków flory i fauny, ale nad łąkami nadal często spotykamy kołujące ptaki drapieżne, w tym np. gatunek będący symbolem Magurskiego Parku Narodowego – orlika krzykliwego, a czasem nawet w biały dzień przez leśną drogę przebiegnie wataha wilków. Dla patrzących w niebo zdradzimy, że właśnie na tym błękanie można czasem dostrzec orla przedniego, a to już niezwykle spotkanie. W niepozornych kałużach na leśnych drogach bystre dziecko z łatwością wypatrzy kumaki górskie, a nad lasem czasem uda mu się dostrzec hajstrę – czarnego bociana. Również bobry, które w ostatnich latach często pojawiają się wśród siedzib ludzkich, tutaj znajdują optymalne warunki

do budowy swoich żeremi. Nie powinniśmy się bardzo dziwić, kiedy np. wracając na drugi dzień tą samą drogą, zastaniemy na niej wierzby, pościnane przez tych pracowitych budowniczych w nocy. Wieczorem po dniu pełnym przyrodniczych obserwacji możemy posłuchać rodzinnych historii (niektórzy łemkowie wrócili na te ziemie po powojennych wysiedleniach), a może też uda się nam posłuchać tu-tejszej muzyki i barwnego języka.

Osoby poszukujące „oczywistych” atrakcji mogą być nieco rozczarowane, gdyż nieco trudno zrobić sobie selfie ze spowitą we mgle doliną Nieznajowej, kamieńcami nadrzecznymi i wrześnią pobrzeżną nad Białą Tarnowską, czy też jaworzyną miesięcznicową. Poza tym na ogół jest tu bardzo kiepski zasięg telefoniczny i internetowy, więc nawet jeśli się ta sztuka uda, to ciężko będzie naszemu nastolat-kowi opublikować swoje osiągnięcie... Lepiej więc namówić go do kontemplacji beskidzkich krajobrazów, czy też obserwacji przyrodniczych. Jeśli ktoś zdoła wygospodarować nieco więcej czasu to, po nostalgicznej przyrodniczej włóczędce, może też poczuć prawdziwy wiatr we włosach na grzbiecie, zamieszkującego w gospodarstwie, huculskiego konia, mknąc po psiarach i horboczkach. A dzieci w tym czasie zawsze znajdą odpowiednio głęboką kałużę, wystarczająco długi kij i niezliczone kamienie w potoku. Nie zabraknie też przestrzeni i psiej wolności dla naszych czworonogich towarzyszy.

Beskid Wyspowy

Wydaje się, że położony gdzieś w połowie drogi między Krakowem i Tatrami, Beskid Wyspowy jest takim zwykłym beskidzkim pasmem – dużo lasu, trochę polan leśnych, a w dole – drogi, wsie i miasteczka. Pieszy turysta nieźle się tutaj namęczy, bowiem na ogół żeby przedostać się z jednej leśnej „wyspy” na drugą, na ogół trzeba zejść w doliny i wdrapać się z powrotem, a do tego nie zawsze coś z tej górki, poza lasem, zobaczymy... Co więc możemy zrobić, żeby nieco osłodzić trud takiej znożnej beskidzkiej wędrówki? Niewątpliwie po ciężkim dniu możemy skorzystać z doskonałej kuchni w polecanych gospodarstwach. Możemy też zasiąść na przyzbie i porozmawiać z właścicielami o pasiece i o sadzie, a dzieci pogonić na łąkę w poszukiwaniu charakterystycznych gatunków beskidzkiej łąki – przyda im się to do zielnika w szkole, ale muszą uważać, żeby

nie zniszczyć chronionych gatunków storczyków. Możemy też z profesjonalną pomocą gospodarzy zaaranżować plener artystyczny z darami przyrody w tle – sztalug i farb na pewno nie zabraknie. A może chłopcy i dziewczynki mieli by ochotę podpatrzeć prace stolarskie, a wieczorem poszukać sów i nietoperzy w pobliskim lesie. Warto dodać, że dla ochrony tych ostatnich utworzono w okolicy obszar Natura 2000 „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego”. Na strychach licznych kościołów znajdują się kolonie rozrodzce podkowca małego, nocka orzęsionego i nocka dużego. Te sympatyczne ssaki znajdziemy także w Opactwie Cystersów w Szczyrzycu, które niewątpliwie również warto odwiedzić w czasie naszej wędrówki. Znajdziemy to ciekawe miejsce dla amatorów botaniki – jednym dobrze wykształcone łąki trzęślicowe w Karpatach w obszarze Natura 2000 „Łąki koło Kasiny”.

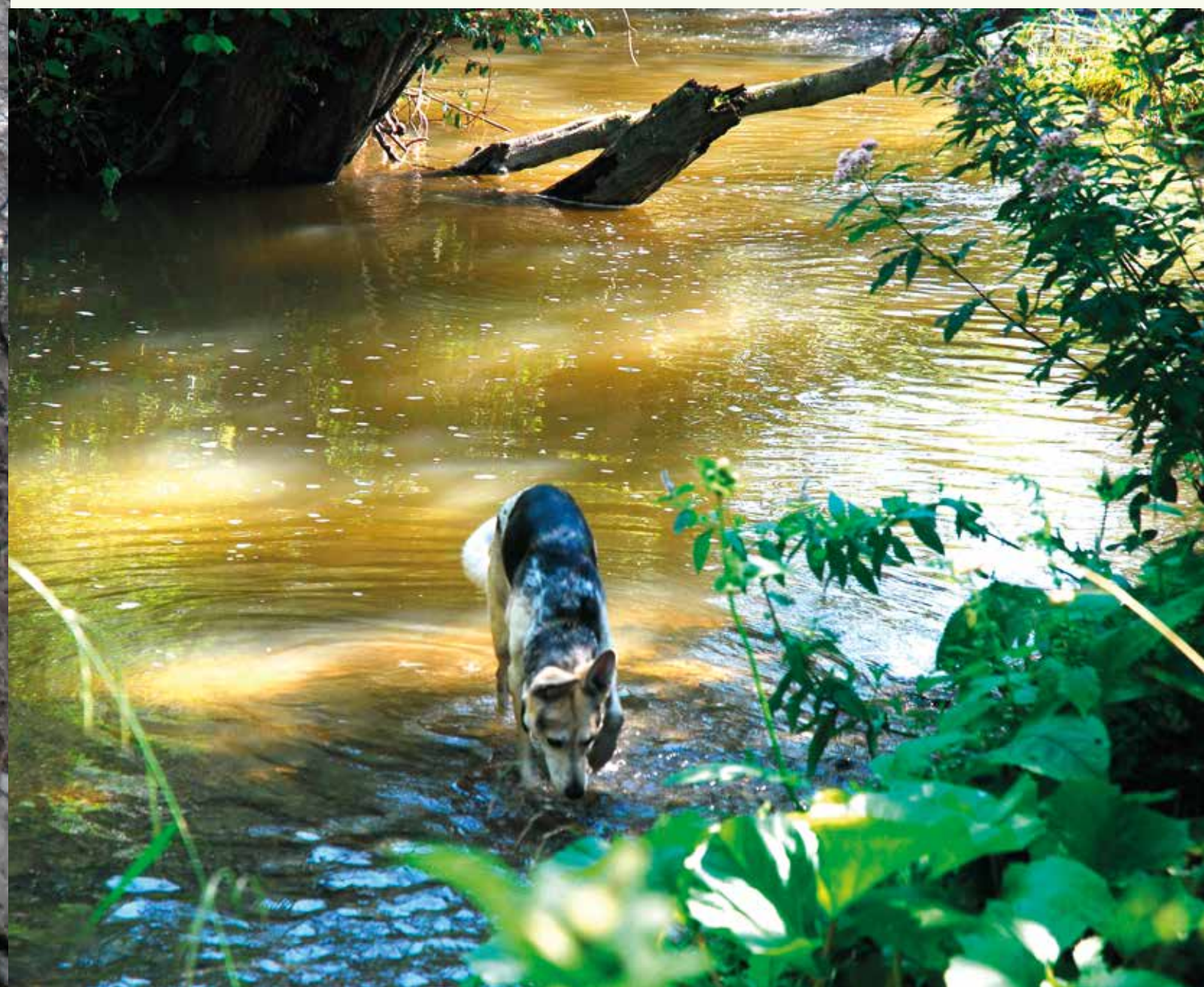

Spisz

Pomiędzy Tatrami, Podhalem i Pieninami ucho-
wało się 14 spiskich wsi, z których jedną jest
Czarna Góra – do niej zapraszamy. Na terenie
Polski znajduje się niewielka tylko część słowacko-
-polskiego Spisza – rozległej krainy historycznej,
graniczącej od wschodu z Saryszem, a od połu-
dniowo-zachodniej strony z Liptowem. Korzysta-
jąc z doskonałej lokalizacji możemy skorzystać
z licznych atrakcji, które oferuje nam Zakopane,
Bukowina Tatrzańska i Białka, czy też wybrać się
na Słowację. Osobliwości przyrodniczych Tatr
i Pienin również nie trzeba zachwalać. Gdyby-
śmy jednak zapragnęli uciec od tłumu turystów
możemy wybrać się na spacer nad rzekę Białkę.

Obszar ten jest chroniony w sieci Natura
2000, gdyż znajdziemy tu najlepiej zachowane
w Karpatach kamieńce z zaroślami wrześniowo-
-wierzbowymi, na których w upalne dni odnaj-
dziemy ochłodę, a dzieci - naturalny plac zabaw
kamieniarskich... W pobliskim gospodarstwie
agroturystycznym zapoznamy się z ogródkiem
ziołowym, a także dowiemy się na czym polega
naturalne werkowanie. Możemy się także wy-
brać na pieszą lub konną wycieczkę na Czarną
Górę, w czasie której odnajdziemy te same zioła
i wiele innych ciekawych roślin na ich natural-
nych siedliskach oraz poznamy budowę geolo-
giczną karpackiego fliszu.

Podkarpacie - część północna

Nieco na uboczu, z dala od bardziej znanych beskidzkich szlaków możemy poszukać spokoju wśród rozległych lasów bukowych okolic Przemysła, Dynowa, Krosna, Biecza, Ciężkowic, czy też Zakliczyna. Natrafimy tu zarówno na pamiątki przyrody nieożywionej (np. Skamieniałe Miasto, Prządky), zamki (np. Melsztyn, Dobczyce czy też Odrzykoń), jak i może nie tak bardzo spektakularne, ale nadal cenne zasoby flory i fauny. Harmonijny krajobraz rozległych wsi pośród urokliwych podkarpackich lasów – buczyn, jedlin i pogórskich grądów umożliwia spokojny wypoczynek przede wszystkim dla rodzin z dziećmi, czy też starszych osób. Jest to też dobry teren nie tylko do spokojnych pieszych wędrówek, ale także do aktywnych form wypoczynku (narty biegowe, wycieczki konne i rowerowe). W czasie wycieczek można podziwiać np. drapieżne ptaki terenów otwartych, piękne i często bardzo

dobrze zachowane kwieciste, kośne łąki, czy też rozległe doliny podkarpackich rzek. Przykładowo spływ Dolnym Dunajcem (od Jurkowa do Wojnicza) zapewni nam zarówno trochę adrenaliny, jak i umożliwi ciekawe obserwacje ptaków na rzecznych kamieńcach. Pasjonaci ornitologii na pewno nie powinni też zapomnieć o wędrówkach po Puszczy Sandomierskiej, a szczególnie o odwiedzeniu dużego kompleksu stawów w okolicach Bud Stalowskich. W czasie wiosennych przelotów ptaków teren ten umożliwia zapierające dech obserwacje bardzo licznych gatunków awifauny wodnej, zobaczymy też bieliki, zimorodki czy też cietrzewie. Można się też tutaj natknąć na wilki, dla których jest to ważny korytarz ekologiczny. W organizacji ciekawych wypraw przyrodniczych pomogą opisane poniżej gospodarstwa, a letnie wyprawy przyrodnicze można połączyć z uczestnictwem w „Folkowisku”.

Propozycje turystyczne

W tym rozdziale proponujemy konkretne sposoby na spędzenie czasu wolnego w oparciu o dostępne oferty turystyki przyrodniczej w regionie. Przykładowe oferty turystyczne pozwolą zaplanować pełen emocji pobyt wypełniony aktywnościami związanymi z poznawaniem atrakcji przyrodniczych oraz kulturowych. Te wzorcowe programy stanowią punkt wyjściowy dla każdego turysty, który pragnie zobaczyć więcej, poczuć bardziej i usłyszeć lepiej co oferuje ten region Polski.

Dziki Trakt

Dla kogo?

Oferta skierowana jest dla rodzin z dziećmi, które pragną zatopić się w trakcie weekendu w ciszę i spokój natury.

Lokalizacja

Nieskażona przyroda Beskidu Wyspowego to bogactwo fauny i flory. Sarny zaglądają do ogrodu a małe kuropatwy trenują krótkie loty na okolicznych dzikich łąkach. Wzgórza pachną ziołami macierzanki, lebiody i dziurawca.

Aktywność turystyczna

WYCIECZKA PRZYRODNICZA

Znakomita trasa spacerowo-widokowa, ale też swoisty szlak edukacyjny biegnie przez tereny będące ulubionym miejscem saren i bażantów. W czerwcu nad łąkami unoszą się chmurki świetlików (robaczek świętojańskich). Początkowo szeroka równa droga biegnie w poprzek stołu. Z lewej strony rozpościera się dzika łąka latem pełna ziół lebiody, krwawnika, dziurawca i dzikiego tymianku. Z prawej prawdziwa wiejska miedza (dziki uskok terenu na kolejną łąkę), porośnięta krzewami tarniny, dzikiej róży, jeżyn, kępami jaworów i nawet dzikich prawdziwych śliw węgierek! To bardzo rozświergotane miejsce, bo ptaki mają tu mnóstwo pożywienia i dobre schronienie. Pod koniec drogi jest cenna studnia „Anny” i tutaj można zobaczyć porosty, coraz radsze, gdyż występują w idealnie czystym środowisku! Podobnie spore polanki skrzypu

polnego, który tu rośnie. Szlak skręca w lewo i pnie się już w górę przez zupełnie dzikie przestrzenie! Po prawej zbocze lasu. Dalej strome krótkie podejście sprawia wrażenie drogi do nieboskłonu! Goście lubią się tam fotografować na tle błękitu! Na tym etapie otwiera się pejzaż na górę Kamionna, dolinę Potoku Saneckiego. Ponad szlakiem duży kompleks leśny. Wkraczamy między młodniki brzoźowe a dalej w stary gaj (występuje tu chroniona czarna brzoza!) aż wychodzimy na Wioskę Leśnych Ludzi.

- Długość: około 1 km;
- Okres dostępności oferty: kwiecień - październik.

• Warto zobaczyć /Warto wziąć udział:

- zajęcia w ogrodzie ziołowym;
- prezentacja fotografii autorskich o tematyce przyrodniczej;
- czerpanie papieru (opcja dla dzieci);
- propozycja wycieczki na źródło wody mineralnej na górze Kamionna w Żegocinie;
- zwiedzanie Zamku Lubomirskich w Nowym Wiśniczu -ostoję nietoperzy Beskidu Wyspowego;
- zwiedzanie Koryznówki dworku muzeum Jana Matejki;
- zwiedzanie Muzeum Motyli Arthropoda - Planty Salinarne w Bochni.

Dane kontaktowe:
Anna Julia Gas; biuro@lopusze.hg.pl

Rajd z zielarzem

Dla kogo?

Oferta wycieczki to wyjątkowa szansa dla osób chcących zgłębić swoją wiedzę z zakresu zielarstwa. Zajęcia skierowane są do osób, które chcą lepiej poznać pospolite rośliny naszych lasów, łąk, zbiorowisk wodnych i dowiedzieć się jak można je wykorzystać w domowej fitoterapii.

Lokalizacja

Wyprawa prowadzi poprzez gorajeckie łąki, lasy i stawy

Aktywność turystyczna

WYCIECZKA PRZYRODNICZA

Prowadzone podczas wyprawy zajęcia praktyczne pokazują podstawowe, dostępne dla każdego, metody przetwarzania surowców roślinnych. Prowadzi ją bajarz, znawca przyrody i wspaniały przewodnik, który nie dopuszcza nudy, inspirując otaczającą uczestników przyrodą oraz opowieściami właśnie z „tej ziemi”. Nieodłącznym elementem są także bezkrawowe łowy z aparatem i lornetką, które „urozmaicają” bogactwo flory. Plan wyprawy obejmuje:

- Rośliny łąkowe - co piszcz w trawie czyli przydomowa spiżarnia
- Gorajeckie stawy - ostoja ptactwa wodnego - czapliniec
- Łyżka dziegciu w beczce miodu - czyli wyprawa do dawnej dziegiarni
- Za borami, za lasami czyli gorajeckie knieje.

Podczas wyprawy obowiązuje regulamin poszanowania przyrody, który pozwala na właściwy z nią kontakt nie tylko jednej grupy odwiedzających.

- Czas trwania: od 1 do 4 godzin;
- Ograniczenia: grupa do 10 osób.

• Warto zobaczyć /Warto wziąć udział:

- Festiwal Kultury Pogranicza – Folkowisko (lipiec)

Dane kontaktowe:
Marcin Piotrowski; chutorgorajec@onet.eu

Na Tropie Natury

Dla kogo?

Oferta dla poszukujących przygody, obcowania z przyrodą, a także dla tych, którzy chcą zgłębić wiedzę o otaczającej nas florze i faunie

Lokalizacja

Wyprawy organizujemy w Puszczy Sandomierskiej. Wędrujemy pośród lasów, łąk i pól, miedzami, groblami i rzekami... Startujemy z Dobrego Miejsca w Alfredówce.

Zasoby przyrodnicze:

Puszcza Sandomierska i obszary Natura 2000 na terenie powiatu tarnobrzeskiego to nieprzebrane zasoby tajemnic przyrodniczych dla poszukiwaczy i odkrywców w każdym wieku. Teren ten jest szczególnie ciekawy dla miłośników przyrody w czasie wiosennych przelotów ptaków, ale przez cały roku można tu spotkać między innymi: czaple, bieliki, zimorodki, cietrzewie, bobry, a nawet wilki. Odnajdziemy też urokliwe fragmenty starodrzewi i zadumamy się w cieniu wiekowych dębów.

Aktywność turystyczna

Każda z wypraw dostosowywana jest do zainteresowań grupy i jest tematycznie wypełniona zajęciami warsztatowymi, takimi jak: robienie odlewów gipsowych napotkanych tropów, fotografowanie, przygotowywanie zielnika, zbieranie materiałów do „badań” np. próbki wody, ptasie pióra itp. Wykorzystywane „narzędzia” to lornetki, aparaty fotograficzne (również te w smartfonach), lupy, mikroskop oraz biblioteka tematyczna z atlasami, przewodnikami i książkami. Nie zabraknie też czasu na gawędy lokalnych przyrodników.

Czas trwania:

Wycieczki trwają od jednej do sześciu godzin, a wielkość grupy to maksymalnie 8 osób na jednego przewodnika/przyrodnika.

Donadto :

- fotograficzne plenery tematyczne;
- zajęcia edukacji ekologicznej w zagrodzie „Kurza Twarz” (od owcy do wełny, jajko od kury, na tropie natury);
- jesienne rykowisko jeleni;
- spływy kajakowe rzeką Łęg;
- warsztaty zielarskie.

Warto odwiedzić:

- Regionalne Centrum Promocji Obszaru Natura 2000 „Tarnobrzaska Dolina Wisły”
- Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej – Skansen
- Zamek w Baranowie Sandomierskim
- ścieżki edukacyjne Nadleśnictwa w Nowej Dębie
- Ekomuzeum w widłach Wisły i Sanu

Dane kontaktowe:

Marcin Kurnik, kontakt@dobremiejsce.art.pl

Inne propozycje

W KRAINIE ZIOŁ

Dane kontaktowe: Barbara Rzepiszczak; wandalka56@wp.pl

ZAPACH ZIOŁ

Dane kontaktowe: Edwarda Bartko; edwardabartko@gmail.com

NATURALNE RĄK DZIEŁA

Dane kontaktowe: Jadwiga Kica; jadwiga.kica@wp.pl

WARSZTATY Z NATURĄ

Dane kontaktowe: Katarzyna Leśniak; glichow@gmail.com

AKADEMIA NATURY

Dane kontaktowe: Grażyna Betlej-Furman; ripsy@interia.pl

Z NATURĄ NA TY

Dane kontaktowe: Maciej Morawski; hajstra@interia.pl

SZTUKA KONTEMPLACJI PRZYRODY

Dane kontaktowe: Marcin Kurnik; kontakt@dobremiejsce.art

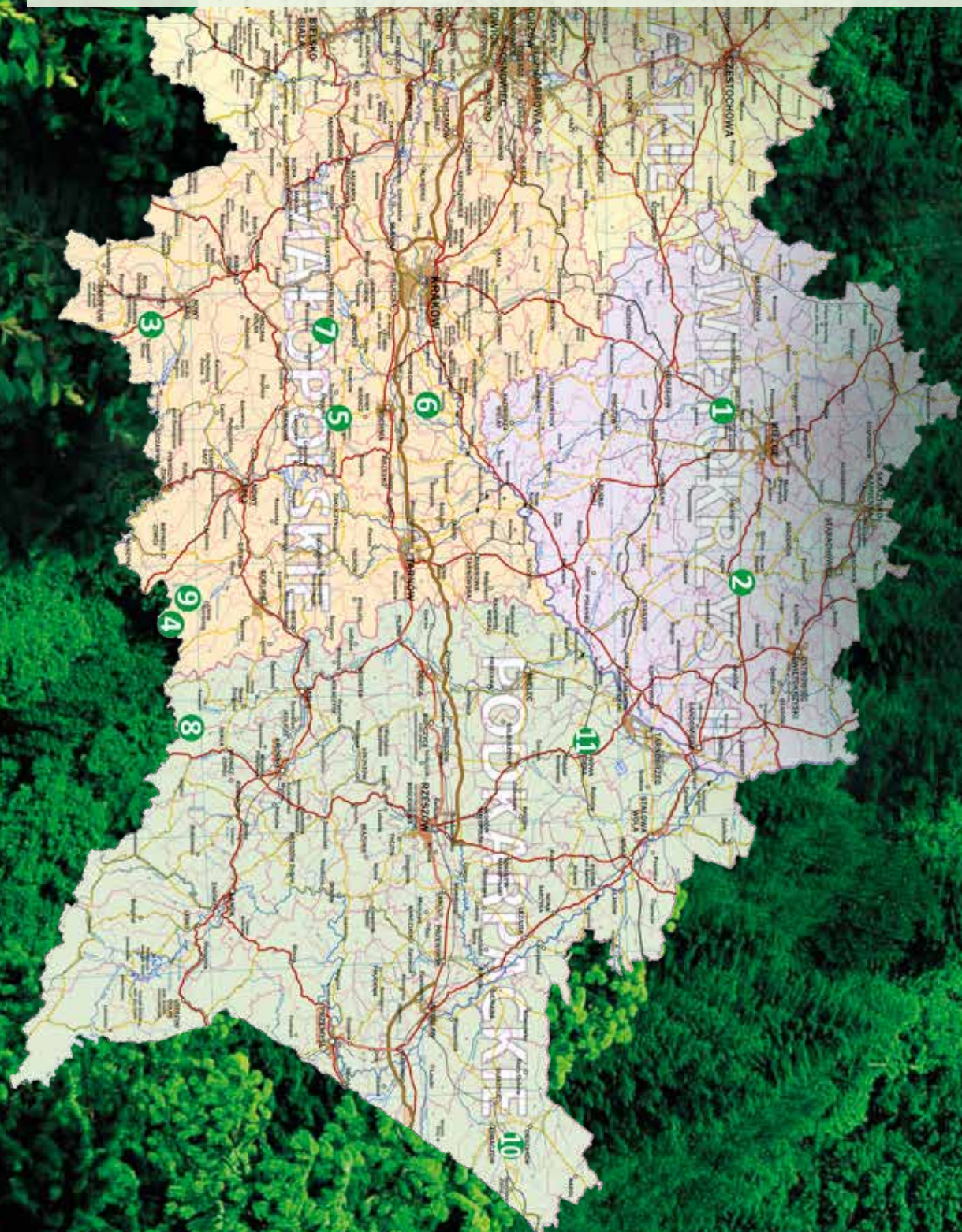
NATURALNA CHĘĆ NA PRZYRODĘ

Dane kontaktowe: Grzegorz Kułagowski; global@pro.onet.pl

JODŁOWANIE PO PUSZCZY

Dane kontaktowe: Lidia Wiącek

- 1 TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ZIEMI CHĘCIŃSKIEJ - STOWARZYSZENIE 26-060 Chęciny, ul. Jędrzejowska 17
- 2 STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI ŚWIĘTOKRZYSKIEJ LGD ŁĄGÓW Trzcianka 11
- 3 GÓRALSKIE STOWARZYSZENIE AGROTURYSTYCZNE Z SIEDZIBĄ W MAINOWYCH Czarna Góra, ul. Sołtystwo 28A, 34-532 Jurgów
- 4 SADECKA ORGANIZACJA AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ 38-316 Wysowa-Zdrój 142
- 5 STOWARZYSZENIE GALICYSKIE GOSPODARSTWA GOŚCINNE KRAKÓW 32-731 Żegocina 349
- 6 GGG KOŁO TERENOWE „KRAKÓW I OKOLICE” 32-709 Drwinia 202
- 7 STOWARZYSZENIE AGROTURYSTYCZNE GALICYSKIE GOSPODARSTWA GOŚCINNE Glińców 24, 32-412 Wiśniewa
- 8 LOKALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA GORLICE Huta Polanska 1
- 9 STOWARZYSZENIE „TOWARZYSTWO Z BESKIDU NISKIEGO” Ropki 10
- 10 LUBACZOWSKIE STOWARZYSZENIE GOSPODARSTW AGROTURYSTYCZNYCH „ROZTOCZE” STOWARZYSZENIE ANIMACJI KULTURY POGRANICZA FOLKOWISKO Chutor Gorajec
- 11 STOWARZYSZENIE WSPARCIE W NOWEJ DĘBIE 39-460 Nowa Dęba, ul. Jana Pawła II 4

Stowarzyszenia agroturystyczne uczestniczące w programie
Blisko Natury®

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

INSTYTUT
NA RZECZ
EKOROZWOJU

Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu ze środków NFOŚiGW.
Za jego treść odpowiada Fundacja Instytut na Rzecz Ekorozwoju.